

ZAŘÍZENÍ NA ÚPRAVU VODY V DOMÁCNOSTECH – BUĎME OBEZŘETNÍ

Ing. Libor Dupal, ředitel Kabinetu pro standardizaci a Sdružení českých spotřebitelů

2015-10-09

Mnohý spotřebitel si do své domácnosti vybírá zařízení na úpravu vody. Při svém výběru je ovlivňován různými tvrzeními a informacemi, kterým věří, anebo je i cílení vyhledává. Jak jsou důvěryhodné?

Jednou z oblastí, kde lze dobře ilustrovat pokrok v posílení práv spotřebitelů, jehož vnitřní trh EU dosáhl v posledních 10 - 15 letech, je nepochybně oblast potravin. Jak ve vztahu k bezpečnosti potravin obecně i v různých sektorech potravinových výrobků, ale také ohledně požadavků na značení (informace o původu, složení či nutriční hodnoty). Specifickým a přísně regulovaným aspektem označení potravin jsou užití výživových a zdravotních tvrzení, které výrobci potravin na svých výrobcích nebo v reklamě používají¹.

Tato pravidla se vztahují na potraviny všeobecně, tedy i na balené vody. Výrobce balené vody nesmí, bez doložení adekvátních vědeckých důkazů, deklarovat žádné speciální vlastnosti takové vody či její zdravotní účinky.

A zde se dostáváme k jistému paradoxu, na který Sdružení českých spotřebitelů již upozornilo orgány Evropské komise. Na řešení tohoto problému se budeme nadále zaměřovat a spolupracovat. O co jde?

Zatímco pro balenou vodu platí výše uvedená přísná pravidla, pro přístroje a zařízení, které jsou určeny pro úpravu vody v domácnosti a které se na trhu v ČR i kdekoliv v EU volně prodávají, žádná pravidla tohoto druhu neplatí. To má za následek existující způsoby v informování spotřebitele ze strany výrobců či prodejců těchto přístrojů. Problém neadekvátního informování o vlastnostech výrobku se do určité míry týká všech kategorií zařízení na úpravu vody. Avšak nejvíce viditelný a problematický je u zařízení na bázi tzv. fyzikálních metod úpravy vody, které mají dle reklamy a informací připojených k výrobku měnit vlastnosti vody jako je „struktura voda“, „energie vody“, „informace vody“, „harmonizace vody“, „vitalizace vody“, „aktivizace vody“ apod. Zde jsou příklady tvrzení ke kvalitě i účinkům takto upravovaných vod, např.:

- zlepšení chuti vod, lepší tišení žízně,
- lepší hydratace buněk a tkání,
- zmírnění kožních a metabolických problémů u citlivých osob,
- vitalizace, zdraví, osvěžení,
- zlepšení růstu a stavu pěstovaných rostlin a chovaných zvířat.

Tato tvrzení se především zakládají na údajných účincích pozorovaných uživateli, kteří v použití těchto zařízení vidí přínos. Není však známo, kolik uživatelů žádný účinek nepozorovalo. Vyložení škodlivé účinky, pokud víme, dosud hlášeny nebyly. Nicméně podobná tvrzení považujeme za nedostatečně prokázaná a za manipulaci spotřebitele možnou nekalou obchodní praktikou, resp. klamavou obchodní praktikou ve smyslu zákona na ochranu spotřebitele².

¹ Nařízení EP a Rady č. 1924/2006 o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin

² Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele

Není zřejmé – v případě, že k „aktivizaci vody“ skutečně dochází – zda taková pitná voda je pro spotřebitele bezpečná i při dlouhodobém užívání, nebo zda se případně hodí jen pro krátkodobé užití. Na tuto otázku o bezpečnosti nedávají výrobci těchto zařízení žádnou odpověď, i když se jedná o specifické metody úpravy, v běžném vodárenství dosud nepoužívané a tudíž praxí neproověřené.

Jak uvádíme výše, ve spolupráci s různými autoritami se věci zabýváme a zabývat nadále budeme. Spotřebitele ovšem nabádáme k obezřetnosti při výběru výrobků tohoto charakteru, pokud jsou propagovány podobnými tvrzeními, jejichž příklady uvádíme výše.

Kontaktní údaje:

Ing. Libor Dupal

Pod Altánem 99/103; 100 00 Praha 10 – Strašnice

tel.: +420 261263574, cell: +420 602561856

e-mail: spotrebitel@regio.cz; dupal@regio.cz

Sdružení českých spotřebitelů, z.ú. (SČS) si klade za cíl hájit oprávněné zájmy a práva spotřebitelů na vnitřním trhu EU a ČR, přičemž zdůrazňuje preventivní stránku ochrany zájmů spotřebitelů: „Jen poučený spotřebitel se dokáže účinně hájit“. SČS působí v řadě oblastí - pokrývají odbornosti ve vztahu ke kvalitě a bezpečnosti výrobků včetně potravin, technické normalizaci a standardizaci, kvalitě a bezpečnosti služeb včetně služeb finančního trhu aj.

Pod Altánem 99/103; 100 00 Praha 10 – Strašnice; +420 261263574, spotrebitel@regio.cz; www.konzument.cz

Kabinet pro standardizaci, o.p.s. (KaStan) je nezávislou obecně prospěšnou společností založenou Sdružením českých spotřebitelů. Cílem je zvyšování bezpečnosti a kvality výrobků a služeb vytvářením a podporou funkce nástrojů zajišťujících účinné zapojení spotřebitelů do standardizačních procesů (technická normalizace, certifikace a posuzování shody, akreditace, dozor nad trhem), včetně uplatňování technických předpisů a norem.

Pod Altánem 99/103; 100 00 Praha 10 – Strašnice; +420 261263574, normy@regio.cz; www.top-normy.cz